

Innspill til OED om konsesjonsprosessen for landbasert vindkraft

Kraftfylka er en interesseorganisasjon for fylkeskommunene Troms og Finnmark, Nordland, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark og Innlandet.

Kraftfylka takker for muligheten til å komme med innspill til Olje- og energidepartementet om konsesjonsprosessen for landbasert vindkraft og den forventede stortingsmeldingen. Det er positivt at regjeringen raskt vil avklare hvordan konsesjonsarbeidet skal pågå framover, men det er viktig at høringsinstansene får tid til å utarbeide gode forslag. Vi kommer med et kort innspill i denne omgangen, men ønsker over påske å oversende et mer utfyllende notat, som ser på fylkeskommunenes forventninger til egen rolle i konsesjonsbehandlingen av vindkraftsaker.

Vi vil her utelukkende fokusere på regional innflytelse på vindkraftutbygging. Flere fylkeskommuner har tidligere brukt politiske og administrative ressurser på å lage regionale planer for vindkraft. Disse har hittil i liten grad blitt fulgt opp av NVE. Regionreformen gir en god mulighet for å endre på dette. Regjeringens uttalte intensjon med regionreformen var å legge til rette for positiv samfunnsutvikling i alle deler av landet, basert på regionale fortrinn, forutsetninger og prioriteringer.

Fylkeskommunene er sentrale for å tilpasse den regionale politikken til de nasjonale og regionale utfordringene vi står overfor. Kraftproduksjon er svært viktig for regional verdiskapning, og reformen kan ikke bli effektiv uten at regionale politiske vurderinger av kraftproduksjon også blir vektlagt. I den sammenhengen ser vi positivt på at NVE i sin siste analyse følger opp regionreformens pålegg om å konsultere fylkeskommunene og ha en sterkere vektlegging av fylkeskommunal planlegging i konsesjonsbehandlingen av vindkraft.

Vi gir en klar støtte til NVEs forslag om en regionvis behandling av vindkraft på land, forutsatt at dette fører til at regionale politiske prioriteringer blir vektlagt. Slik saken ligger nå er det en del uklarheter når det gjelder hvordan regionvis behandling skal skje i praksis, og i hvilken grad fylkeskommunene skal konsulteres. Fylkeskommunene kan i denne sammenhengen fungere som fasilitatorer for den regionale behandlingen. Dette vil sikre bedre forankring i regional plan.

Det vil uansett ikke være tilstrekkelig å be fylkeskommunene på informasjonsmøter. En reell regionvis behandling må innebære at fylkeskommunene får en sentral rolle i konsesjonsprosessen. I den forbindelse er det svært viktig å avklare hvorvidt departementet mener at regionvis behandling skal bygge på regionale planer for vindkraft. I så fall må det avklares om regjeringen har forventninger til å oppdatere eller utarbeides nye regionale planer for vindkraft, for eksempel basert på nasjonale føringer.

Nasjonal ramme for vindkraft kom i denne sammenhengen med et interessant forslag som er verdt å ta i betraktning:

«Dersom det hadde blitt laget regionale planer basert på rammearbeidet, kunne de regionale planmyndighetene tatt utgangspunkt i et felles kunnskapsgrunnlag om virkninger og et felles datagrunnlag om viktige interesser. Dersom det lages et godt opplegg for regionale planer, kan fylkene eventuelt vurdere de mest egnede områdene basert på vårt grunnlagsmateriale og regional kunnskap.»

Fylkeskommunene kan bruke regional og lokal kunnskap til å lage gode planer for vindkraftutbygging, basert på klare nasjonale føringer. Man får da en bedre demokratisk forankring, da alle interessenter vil bli hørt i en fylkeskommunal politisk planprosess.

Den beste arenaen for å forankre nye planer er regional planstrategi, som pågår i år. Det er derfor viktig at OED raskt avklarer forventningene til regionale planer for vindkraft. Skal arbeidet med regionale planer følges opp må det være lovnader om at de regionale planene i neste omgang blir tillagt stor vekt. Skal man ha en reell regional påvirkning forutsetter det uansett en form for regional politisk behandling. Skal fylkeskommunene fasilitere den regionale konsesjonsprosessen må det avklares hva slags ressursbehov som kreves.

Regionvis behandling må se på samlet belastning i regionen, på en kommuneoverskridende måte, samtidig som man lytter til kommunenes behov. En vurdering av regionale forhold knyttet til kraftbehov, nett og annen næringsutvikling vil i så måte være viktige verktøy. Fylkeskommunene har en god regional oversikt gjennom et tett samarbeid med kommunene og statlige aktører, samt planarbeid på flere fagområder. Det er derfor svært viktig å involvere dette nivået på en konstruktiv måte.

I en stortingsmelding vil det være naturlig å se på måter å øke lokal aksept for naturinngrepene fra vindkraft. Naturen har en pris og motstanden mot prosjekter skyldes ofte mangel på lokal og regional økonomisk kompensasjon for å tilrettelegge for vindkraftutbygging i distriktet. Vindkraftutbygging skaper få arbeidsplasser og medfører store naturinngrep. En inflasjonsjustert og teknologinøytral sats for naturressursskatten vil skape lokal forankring og redusere politisk motstand mot vindkraftutbygging.

Kraftfylka vil følge saken videre, og ønsker å bidra konstruktivt til departementets arbeid.

Niklas Kalvø Tessem,

Daglig leder Kraftfylka